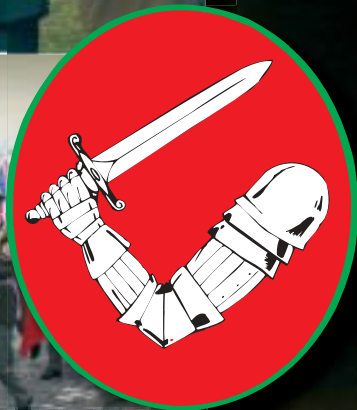

Ve víru změn

OD ROKU 1989
PO SOUČASNOST

Studentská manifestace k výročí 17. listopadu 1939 a její brutální rozeznání policií se staly rozbuškou, jež uvedla do pohybu lavinu. Začala v Praze a postupně se šířila po celé republice. Komunistický režim, který neměl podporu veřejnosti, se během několika málo týdnů zhroutil jako pověsný domeček z karet. Československo stanulo na počátku cesty ke svobodné a demokratické společnosti.

Po rozdělení Československa 1. ledna 1993 se Praha stala hlavním městem samostatné České republiky. V dubnu 1999 byla Česká republika přijata do Severoatlantické aliance a v květnu o pět let později se stala členem Evropské unie. Také armáda prošla v tomto období velkými změnami. Byly rehabilitovány oběti politických represí z řad důstojníků a vojáků, uskutečnily se organizační, dislokační i další reformy, které změnilы tvář, charakter i poslání armády. Mírové počty armády byly postupně sníženy z více než 106 000 na necelých 23 000 osob. Proces plné profesionalizace byl ukončen k 1. lednu 2005. Zásadní transformace čekala také pražskou posádku. Ta podstatně „zeštíhlela“, ale její velitelské muselo řešit zcela nové úkoly, jako bylo předávání řady vojenských objektů v Praze civilnímu sektoru, velké dislokační přesuny jednotek, úřadů a zařízení nebo zajišťování celé řady významných státních i vojenských akcí.

Od sametu k profesionální armádě (1989–2006)

Sametová revoluce v Československu začala mohutnými demonstracemi na Václavském náměstí, které už režim neměl sílu potlačit

Vyvrcholením touhy Pražanů po svobodě a demokracii se staly manifestace na Letenském náměstí za účasti stovek tisíc lidí

Jednání mezi posledním ministerským předsedou komunistické éry Ladislavem Adamcem a představitelem opozice Václavem Havlem, který byl zvolen 29. prosince 1989 prezidentem Československa

V lednu 1956 se v Praze konalo první zasedání politického poradního výboru Varšavské smlouvy, v červnu 1991 poslední – to činnost této organizace definitivně ukončilo

Poprvé od roku 1945 mělo Československo civilního ministra obrany. Stal se jím Luboš Dobrovský

Již v lednu 1990 se na Staroměstském náměstí konala manifestace požadující zkrácení vojenské základní služby. Její délka byla postupně snížena z 24 na 6 měsíců

V únoru 1990 byla podepsána dohoda o odchodu sovětských vojsk z Československa. Po téměř 22 letech skončila okupace republiky

K 31. lednu 1990 byla Hradní stráž vyňata z vojsk ministerstva vnitra a začleněna do čs. armády. Od 1. ledna 2005 je plně profesionální

VELITELÉ PRAŽSKÉ POSÁDKY V LETECH 1989–2006

1989–1990	Florián Rygál
1990–1991	Josef Vincenc
1991–1995	Jindřich Exner
1995–2001	Miloš Salač
2002–2003	Pavel Rybák
2003–2004	Vladimír Svoboda
2004 až dosud	Jan Černík

V listopadu 2002 se Praha stala místem konání summitu NATO, na němž byla přijata nová strategie aliance na třetí tisíciletí

V březnu 1999 byla před velitelstvím NATO v Monsu vztýčena vlajka nového člena – České republiky

Dne 8. května 2004 přísahala před prezidentem republiky Václavem Klausem a ministrem obrany Miroslavem Kostelkou část posledních 1400 vojáků v základní službě

Slavnostní odhalení památníku čs. zahraničním vojákům, účastníkům druhé světové války, na Vítězném náměstí v Praze-Dejvicích u příležitosti Dne veteránů v roce 2004 bylo dalším dokladem toho, že se Armáda České republiky vrací ke svým národním a vlasteneckým tradicím

Prísaha prvních profesionálních vojáků Armády České republiky se uskutečnila za účasti prezidenta Václava Klause a ministra obrany Karla Kühnla

V lednu 1991 se čs. armáda poprvé zapojila do mírových a humanitárních misí OSN. Do války v Perském zálivu byla vyslána chemická jednotka, která se zde po boku spojenců zúčastnila bojových akcí a dosáhla výborných výsledků.

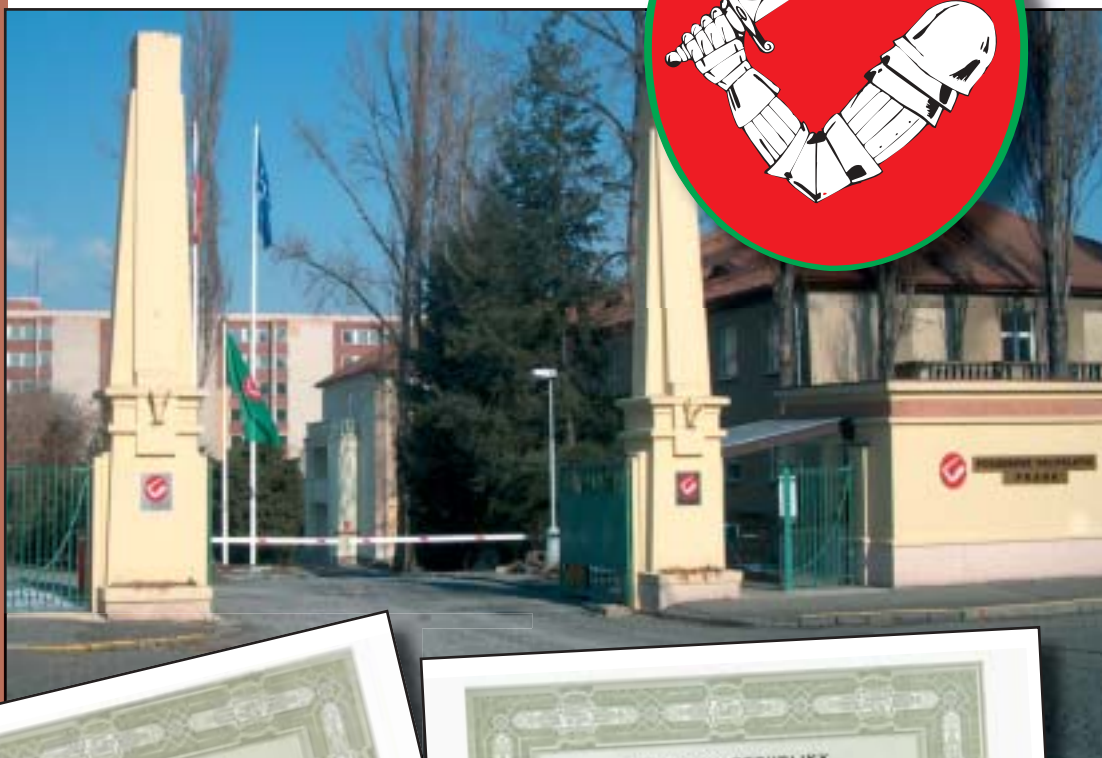
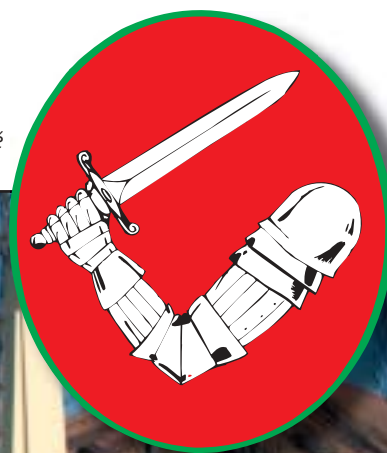
И
Ф
О
Р
S
F
O
R
C
Ф
О
Р

Pražské posádkové velitelství má jednu z nejdelších tradic v Evropě. Od roku 1621 nebyla kontinuita pražské vojenské posádky (nejstarší v českých zemích) a posádkového velitele nikdy přerušena. Prošla velmi složitým vývojem, který v posledních letech vyvrcholil reorganizací Armády České republiky. V rámci této reorganizace došlo k 1. dubnu 2004 k vytvoření Posádkového velitelství Praha a jeho redислоkaci do objektu pod Juliskou. Po zrušení 6. zabezpečovací základně Ministerstva obrany převzalo velitelství znak, bojový prapor i čestný název *Pražského povstání*.

Posádkové velitelství Praha zabezpečuje chod posádkové služby hlavního města České republiky a součinnost mezi vojenskými útvary a zařízeními v posádce Praha. Podílí se na organizaci dislokace útvarů v posádce a ve spolupráci s městskými úřady řeší oblast bytové a dislokační politiky v posádce. Dále se podílí na zajištění protokolárních aktivit prezidenta republiky, Parlamentu, vlády, Ministerstva obrany a Ministerstva zahraničních věcí České republiky, zabezpečuje vybrané úkoly a požadavky čelných představitelů resortu obrany při prezentaci Armády České republiky. K plnění těchto úkolů využívá jednotky Čestné stráže Armády České republiky a Posádkovou hudbu Praha, jejichž činnost řídí.

Posádkové velitelství Praha

Sídlo Posádkového velitelství Praha v Čínské ulici v Praze-Podbabě

REPREZENTAČNÍ JEDNOTKY POSÁDKOVÉHO VELITELSTVÍ PRAHA

**Čestná stráž
Armády České republiky**

základní reprezentační verze
stejnokroje 97

varianta stejnokroje 97
reprezentující četvu výsadkářů

Čestným příslušníkem Posádkového velitelství Praha je genpor.v.v. Ing. Tomáš Sedláček, jeden z hrdinů našeho vojenského odboje proti nacistické a komunistické totalitě. V budově velitelství má svou pamětní desku

K tradičním a společensky významným akcím zajišťovaným posádkovým velitelstvím patří Armádní ples, kterého se zúčastňují vedle představitelů Ministerstva obrany a Generálního štábu AČR také vedoucí ústavní činitelé

Posádkové velitelství organizuje mimo jiné i oslavy Dne veteránů, které se konají od roku 2001 vždy 11. listopadu na památku účastníků všech válek

Velitel posádky Praha plk. Ing. Jan Černík při vojenské přísaze posledních vojáků v základní službě v historii Armády České republiky na Hradčanském náměstí v květnu 2004

Příslušníci Posádkového velitelství Praha často vystupují ve vojenském kostele sv. Jana Nepomuckého v Kanovnické ulici na Hradčanech

Pamětní medaile
Posádkového
velitelství Praha
1. a 2. stupně

V roce 2005 bylo Posádkové velitelství Praha organizátorem akce MILTROPA CUP v kopané, již se zúčastnily týmy velitelství posádek ze sedmi zemí středoevropského regionu

Posádkové velitelství Praha ve spolupráci s Radou dětí a mládeže České republiky již tradičně pořádá akci nazvanou Bambiriáda

Posádkové velitelství zajistilo důstojný rámeček i historicky první přísahy vojenských profesionálů Armády České republiky, která se konala 28. října 2005 na třetím nádvoří Pražského hradu

Katastrofální povodně v roce 2002 zastihly nováčky Posádkového velitelství Praha ve vojenském výcvikovém prostoru Boletice. Ti se stali první jednotkou Armády České republiky, která se zapojila do boje s ničivým živlem v Českém Krumlově a Českých Budějovicích v rámci operace Povodeň 2002 vyhlášené ministrem obrany

Příslušníci posádkového velitelství hlavnímu městu České republiky velmi pomohli při velké vodě v rámci operací Ochrana a Obnova. Velitelství zajistilo i péči o stovky vojáků, kteří přijeli na pomoc Praze z jiných krajů republiky

Povodní zničené fondy Vojenského ústředního archivu

Za odvahu a obětavost při operaci Obnova, do níž bylo zapojeno přes 300 vojáků v základní službě, na 40 důstojníků z povolání a více než 50 občanských zaměstnanců s autobusy, nákladními automobily a další technikou, udělil ministr obrany České republiky Posádkovému velitelství Praha stuhu, plaketu a certifikát za likvidaci následků povodní v roce 2002.

Čestná stráž Armády České republiky

Po vzniku Československé republiky se první čestnou jednotkou stala čestná rota pražského pěšího pluku 28, z níž později vznikla Hradní stráž prezidenta republiky. Po osvobození stávaly čestnou jednotku nejprve pěší pluky 5 a 28.

Od října 1945 převzal úkoly čestné jednotky nově vytvořený strážní prapor Posádkového velitelství Velká Praha.

V březnu 1952 byla v rámci 80. strážního pluku vytvořena čestná rota pražské posádky, která byla určena k reprezentaci čs. armády a hlavního města při slavnostních a pietních aktech a ke střežení důležitých objektů v posádce. Útvar měl tři strážní a jednu čestnou rotu o čtyřech četách. Na konci padesátých let minulého století byla vytvořena ještě druhá čestná rota.

Na tyto tradice dnes navazuje Čestná stráž Armády České republiky – plně profesionální vojenská jednotka, která se skládá ze dvou rot a je určena k zabezpečení protokolárních, slavnostních, pietních a smutečních akcí na celém území České republiky i v zahraničí. Svou přítomností dodává těmto aktům slavnostní vojenský ráz.

Předání bojové zástavy 80. strážnímu praporu 22. února 1954

Pochodová píseň složená v padesátých letech minulého století pro čestnou rotu pražské posádky

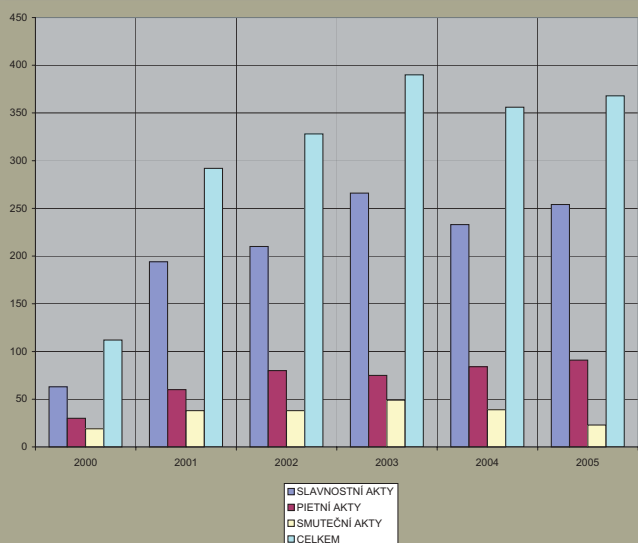
Za účasti čestné roty pražské posádky a velkého zájmu Pražanů se konaly všechny vojenské ceremoniály na Vítězkově

Čestná rota pražské posádky patřila k nejlepším jednotkám čs. armády, kterou stejně jako svou vlast vždy vzorně reprezentovala

Strohá čísla svědčí o tom, že požadavky a nároky na příslušníky jednotky jsou rok od roku vyšší

ROK	SLAVNOSTNÍ AKTY	PIETNÍ AKTY	SMUTEČNÍ AKTY	CELKEM
2000	63	30	19	112
2001	194	60	38	292
2002	210	80	38	328
2003	266	75	49	390
2004	233	84	39	356
2005	254	91	23	368

Příslušníci jednotky se zúčastnili vojenské přehlídky k 60. výročí vítězství spojeneckých vojsk a ukončení druhé světové války na evropském kontinentu, která se konala v květnu 2005 na Letné

Historické prapory a zástavy připomínající boj za národní svobodu a samostatnost opět defilují před nejvyššími státními představiteli

Čestná stráž Armády České republiky při oslavách 60. výročí osvobození Belgie v červenci 2004 v Bruselu

Polské Krosno v říjnu 2004 – příslušníci Čestné stráže Armády České republiky se svými polskými a slovenskými druhy u památníku bojů Karpatsko-dukelské operace

Předávání bojového praporu Posádkovému velitelství Praha 31. srpna 2004

Poslední vojáci v základní službě odešli od Čestné stráže Armády České republiky v prosinci 2004. Rozloučil se s nimi náčelník Generálního štábu AČR genpor. Ing. Pavel Štefka a všichni obdrželi dopis velitele posádky a pamětní medaili ministra obrany

Čestná stráž Armády České republiky nechybí při uvítání všech významných státních i vojenských návštěv

Čestná stráž Armády České republiky spoluvytváří důstojný rámec také při předávání vyznamenání vojákům, kteří v zahraničních mírových a humanitárních misích šíří dobrou pověst České republiky i její armády

Posádková hudba Praha

Počátky Posádkové hudby Praha jsou spojeny se vznikem Československé republiky. Již v listopadu 1918 byla u náhradního tělesa pěšího pluku č. 28 postavena vojenská hudba, která na základě rozkazu posádkového velitele Velké Prahy z 30. března 1919 dostala název Posádková hudba Praha II. Kromě ní byl z vojenských hudebníků 1. československého dobrovolnického pluku vytvořen orchestr, který se stal základem pro vznik Posádkové hudby Praha I. Po osvobození v roce 1945 byla z hudby obnoveného pěšího pluku 28 vytvořena nová Posádková hudba Praha. Na počátku prosince 1950 z ní vznikla Ústřední hudba čs. armády (jako součást 80. strážního pluku). Od ní se pak k 1. květnu 1963 opět oddělila jako samostatné vojenské hudební těleso Posádková hudba Praha. K 1. lednu 2002 se Posádková hudba Praha stala součástí Vojenské hudby Ministerstva obrany České republiky a od 1. dubna 2004 Posádkového velitelství Praha. Posádková hudba Praha je dechový orchestr, který zabezpečuje hudební doprovod a účinkuje při protokolárních, slavnostních, pietních, vzpomínkových i dalších oficiálních akcích pro prezidenta republiky, předsedu vlády, Parlament České republiky, ministra obrany, náčelníka Generálního štábu Armády České republiky a Ministerstvo zahraničních věcí. Je složena pouze z profesionálních hudebníků a svým vystupováním se významně podílí na vysoké prestiži armády i České republiky.

Poválečné počátky Posádkové hudby Praha jsou spojeny s kapelníkem a skladatelem kpt. Janem Fadrhonsem. Takto hrála hudba na zemědělské výstavě na pražském Výstavišti v květnu 1948

Prvním velitelem a kapelníkem Posádkové hudby Praha se po jejím obnovení v roce 1963 stal Karel Pšeničný

Od roku 1968 dirigoval Posádkovou hudbu Praha František Železný

V letech 1976–1989 stál v čele Posádkové hudby Praha Jaroslav Zeman, náš přední instrumentalista a autor více než 40 skladeb

Vystoupení spojených vojenských kapel na Strahově v roce 1947

Posádková hudba Praha byla od počátku častým hostem v nahrávacích studiích Čs. rozhlasu

S Posádkovou hudbou Praha spolupracovali a vystupovali přední sólisté Národní divadla, České filharmonie i další umělci a představitelé čs. hudebního života

Promenádní koncert Posádkové hudby Praha v roce 1974

Vojenští hudebníci uměli a umí koncertovat za každého počasí

Posádková hudba Praha před promenádním koncertem na Staroměstském náměstí

Večerka

Příslušníci Posádkové hudby Praha nezapomínají na to, že jsou vojáci

Promenádní koncert je zážitkem nejen pro uši, ale i pro oči

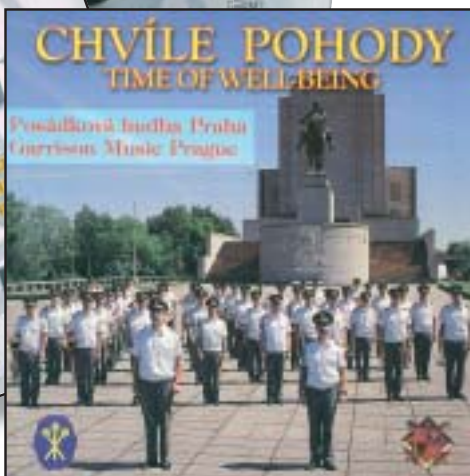
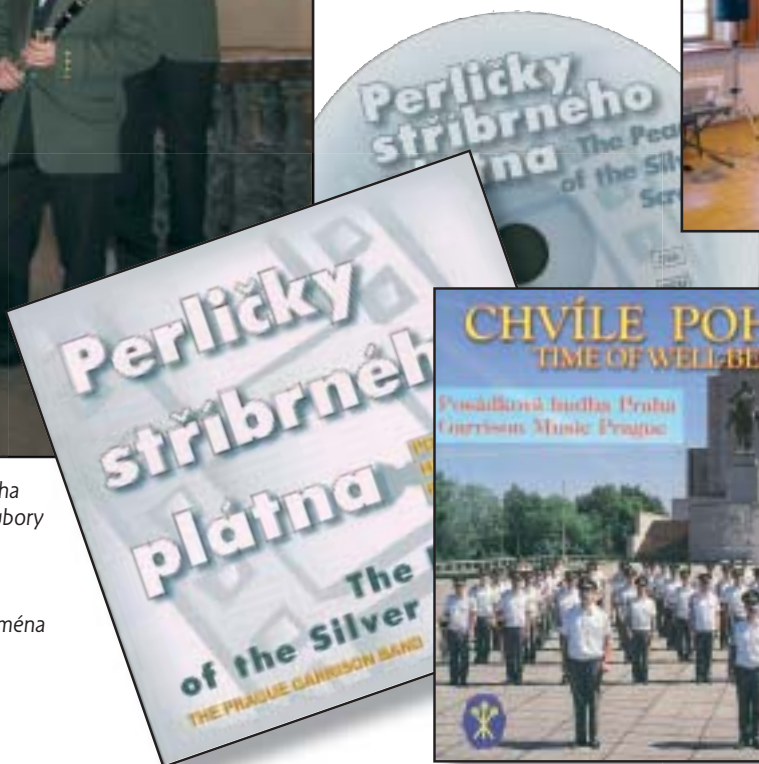

V rámci Posádkové hudby Praha působí také malé komorní soubory – dechové kvinteto Nocturno a žesťová skupina. Další hudební těleso – Taneční orchestr vystupuje zejména při různých reprezentačních a společenských akcích

Pietní akt u hrobu hrdiny protinacistického odboje a oběti komunistické zvěře Karla Kutlvašra

Cvičíštěm jsou pro Posádkovou hudbu Praha zkušební sály, „bojištěm“ plochy náměstí i letišť a koncertní síně

Posádková hudba Praha nahrála řadu gramofonových desek a CD-nosičů

Velitel a hlavní dirigent
Posádkové hudby Praha
pplk. Miloslav Bulín

Dirigent Posádkové hudby
Praha a úspěšný skladatel
kpt. Kamil Mezihořák

Svou vysokou úroveň potvrdila Posádková hudba řadou vystoupení ve Velké Británii, Francii, Německu, Belgii, Maďarsku i dalších zemích. Ze soutěží a festivalů vojenských hudeb si přivezla řadu ocenění

Posádková hudba Praha vprovází prezidenta republiky při odletu na státní návštěvu

Doslov

Když jsem poprvé listoval rukopisem této knihy, četl jména a data a prohlížel si obrazový doprovod, pocítil jsem – vedle radosti nad tím, že podobná publikace v úzké spolupráci Posádkového velitelství Praha, Vojenského historického ústavu a Agentury vojenských informací a služeb vůbec vznikla – také cosi, co lze jen těžko stručně popsat. Uvědomil jsem si totiž, že pražská posádka má více než tisíciletou historii a že současné Posádkové velitelství Praha je pokračovatelem této tradice. Nejsem přítelem velkých slov, ale spatřuji v tom velký závazek pro další činnost posádkového velitelství při zajišťování všech úkolů a požadavků, které před námi stojí a budou stát. I stručně shrnutá historie ukazuje, že soužití Prahy a vojáků je nejen možné, ale především pro obě strany prospěšné, že může přinášet městu i posádce mnoho pozitivního a vést k jejich vzájemnému obohacování. Publikace přináší řadu příkladů, kdy Praha a Pražané pomohli „svým“ vojákům a ti zase naopak neváhali pomoci „svému“ městu a jeho občanům. Nepochybuji o tom, že tomu tak bude i nadále.

Považuji za potřebné na tomto místě jednak poděkovat autorům, jimž se podařilo shromáždit opravdu bohatou a v některých případech prakticky i neznámou faktografii spolu s fotografiemi a dalšími materiály, jednak bych chtěl vyzvednout také pomoc, kterou nabídli ti, kteří „psali“ historii pražské posádky v posledních desetiletích: bývalí příslušníci posádkového velitelství, čestné jednotky pražské posádky, posádkové hudby i další, jejichž jména jsou uvedena na jiném místě. Svým přístupem potvrdili, že na službu v pražské posádce nezapomínají a cítí s ní stálou sounáležitost.

Nejen lidé, ale prý i knihy mají své osudy. Byl bych opravdu rád, kdyby předchozí stránky nebyly jen ohlédnutím za tím, co už se událo a v některých případech bohužel nejde odestát, ale staly se především inspirací pro další společnou cestu Prahy a její vojenské posádky.

Plukovník Ing. Jan Černík,
velitel posádky Praha

HLAVNÍ POUŽITÉ PRAMENY A LITERATURA

PRAMENY

■ Archivní a hmotné prameny

Státní ústřední archiv Praha

Fond Předsednictvo ministerské rady

Vojenský ústřední archiv – Vojenský historický archiv Praha

Fond Ministerstvo národní obrany – Hlavní štáb – 1.–4. oddělení

Fond Velitelství I. sboru

Fond Velitelství 1. divize

Fond Vojenská kancelář prezidenta republiky

Fond Hlavní stavební a bytovací správa MNO

Vojenský historický ústav

Fond XII. obrazy a sochy

Fond XIX. historické fotografie

Fond XXIX. grafika

Knihovna VHÚ – fond rukopisů a starých tisků

■ Fotoarchivy

Fotoarchiv Agentury vojenských informací a služeb

Fotosbírka Archivu Hlavního města Prahy

Fotoarchiv České tiskové kanceláře

Archiv Hradní stráže

Fotoarchiv Vojenského historického ústavu Praha

Fotoarchiv Vojenského ústředního archivu

■ Dobová publicistika

Armáda a národ. Praha 1938

Československá armáda v prvním desetiletí republiky. Praha 1928

Dvacet let československé armády v osvobozeném státě. Praha 1938

Hitler in Böhmen, Mähren, Memel. Berlin 1939

K vítězné svobodě 1914–1918–1928. Praha 1928

Památník X. všesokolského sletu v Praze 1938, sešit č. 10 (bez data a místa vydání)

■ Periodika

A-Report

Československý voják

Jas

Lidová armáda

Pestrý týden

Zápisník

■ Autoři fotografií

Lubomír ADAMUS

Ladislav ČEPIČKA

Radko JANATA

František KRET

Václav KUPILÍK

Jaromír MAREK

Josef NOVOTNÝ

Martin PODAŘIL

Václav POKLUDA

Daniel ZAVORAL

LITERATURA

BROFT, M. Pražský obranný systém v době dobytí Prahy Jiřím z Poděbrad roku 1448. In: Staletá Praha XIV, 1984, str. 141–156

Česká státní a vojenská symbolika. Praha, 1996

Dr. Edvard Beneš ve fotografii. Praha, 1946

Dukla mezi tisíciletími. Armádní vrcholový sport. Praha, 2003

20 let vojenského útvaru Praha. Praha, 1972

GOLL, J. Válka o země koruny české 1740–1742, Praha, 1915

HOLÝ, M., KOUDELKA, O. Svět tleská Ústřední hudbě. Praha, 1990

CHRASIL, S., NĚMEC, P., VONDRÁŠEK, V. Příprava vyšších velitelů a štábních důstojníků v letech 1918–1993. Brno, 1996

JAKL, T. Boj za svobodu 1938–1945. Praha, 2005

JANÁČEK, J. a kolektiv. Dějiny Prahy. Praha, 1964

KUPKA, V. Pevnost Praha. Praha, 1996

LIŠKA, M. Hradní stráž. Praha, 2000

LUTOVSKÝ, M., SMEJTEK, L. a kolektiv. Pravěká Praha. Praha, 2005

Praha historická, vojenská a současná. Praha, 2002

Pražské děti. 300 let od založení 28. pěšího pluku. Praha, 1998

Pražské vojenské památky. In: Staletá Praha XVII. Praha, 1987

RAJLICH, J., SEHNAL, J. Vzduch je naše moře.

Československé letectví 1918–1939. Praha, 1993

SANDER, R. Abecední přehled dislokace československé mírové armády v letech 1919–1939. Sborník archivních prací (separát), 2000, č. 1

SANDER, R. Organizační a dislokační vývoj československé armády v letech 1918–1939. Sborník archivních prací, 1985, č. 1, s. 3–159

STEHLÍK, E. Srdce armády. Generální štáb 1919–2004. Praha, 2004

STEHLÍK, E., LACH, I. Vlast a čest byly jim dražší nežli život. Dvůr Králové nad Labem, 2000

SWIETECZKÝ, B. Z vojenských dějin staré Prahy. In: Zprávy Vojenského archivu a musea RČS, ročník 1928/I., svazek IV., str. 5–48

Vojenské osobnosti československého odboje 1939–1945. Praha, 2005

WIRTH, Z. Praha v obraze pěti století. Praha, 1932

WIRTH, Z. Stará Praha. Praha, 1941

WIRTH, Z. Zmizelá Praha 5. Praha, 1948

OD KNÍŽECÍ DRUŽINY K POSÁDKOVÉMU MĚSTU

Praha vojenská
od nejstarších dob po současnost

Autorský kolektiv:

PhDr. Ladislav Čepička, Vojenský historický ústav Praha
(1. část)

PhDr. Karel Straka, Vojenský historický ústav Praha
(2. část)

PhDr. Jiří Bílek, CSc., Vojenský historický ústav Praha
(3. a 4. část)

Odborná spolupráce:

PhDr. Jaroslav Láňík, CSc., Vojenský historický ústav Praha
Lubomír Adamus, Posádkové velitelství Praha

Vydalo Ministerstvo obrany České republiky

– Agentura vojenských informací a služeb

Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6-Dejvice

<http://www.army.cz>

Redakce účelové tvorby (RÚT AVIS)

Řízením redakce pověřen: Jaroslav Roušar

Odpovědná redaktorka: Jiřina Švarcová

Výtvarné řešení a zlom: Josef Novotný

Dáno do tisku: 27. 4. 2006

Polygrafická výroba: Tiskárna Triangl s.r.o., Praha

NEPRODEJNÉ

Kopírovat, překládat a rozmnožovat publikaci bez souhlasu
vydavatele je zakázáno

